

*"Wolność bez socjalizmu jest przywilejem i
niesprawiedliwością
Socjalizm bez wolności jest tyranią i
okrucieństwem"*
M. Bakunin

www.wsm.ie

ANARCHIZM JEST ŚWIĘTY

Eric Drooker

WYBRANE FRAGMENTY Z WSM

Workers Solidarity Movement został założony w Dublinie w 1984 roku, poprzedzony dyskusją kilku lokalnych grup anarchistycznych o potrzebie tworzenia ogólnokrajowej organizacji anarchistycznej. W okresie wzrastającego bezrobocia i nierówności wydawało się że każdy powód przemawiał za anarchizmem i rewolucyjną zmianą w społeczeństwie irlandzkim. To się nie zmieniło.

Jak większość socjalistów podzielamy fundamentalne założenie ze podstawowym problemem jest kapitalizm. Wierzymy że system ten musi się zakończyć, dobra społeczne powinny być udziałem wszystkich a ich źródła powinny służyć całej ludzkości a nie tylko tym którzy stanowią zachłanna mniejszość. Ale co równie ważne, widzimy walkę przeciw kapitalizmowi jako walkę o naszą wolność. Twierdzimy że socjalizm i wolność muszą występować razem, jedno nie powinno istnieć bez drugiego.

Jak rosyjski anarchista Michał Bakunin powiedział „ Socjalizm bez wolności jest tyranią i okrucieństwem”

Anarchizm zawsze walczył o wolność jednostki. Ale również o demokrację. Walczymy o demokratyzację miejsc pracy i przejęcie kontroli nad produkcją przez robotników. Sądzymy że jest to jedyna alternatywa dla kapitalizmu jako systemu opartego na hierarchii i ucisku, prowadzącego do wyczerpania zasobów światowych.

Dla tych którzy zetknęli się z komunizmem sowieckim i komunizmem państw Bloku Wschodniego, anarcho-komunizm wydaje się być pojęciem sprzecznym. Jednakże komunizm porostu znaczy bezpaństwowe i bezklasowe społeczeństwo, oparte na wolnych stowarzyszeniach i przejęciu kontroli nad produkcją. Z tej perspektywy anarchizm i komunizm są wzajemnie potrzebne, ten ostatni do tworzenia i sprawiedliwej dystrybucji zasobów społecznych, a anarchizm to zapewnienie że na tym etapie nie powstanie nowa klasa rządzących. Do dokładniejszego omówienia problemu odsyłamy do <http://struggle.ws/wsm/rbr/extra/communism.html> .

Uważamy że anarchistyczna organizacja może odgrywać ważną rolę w rozwoju rewolucyjnych tendencji wśród klasy pracującej. Uczestniczymy w tym procesie poprzez publikowanie i dystrybucję biuletynu Workers Solidarity i magazynu o ujęciu bardziej teoretycznym Red and Black Revolution.

W praktyce zaangażowanie w kolektywną walkę może wyrażać się poprzez stosowanie gdziekolwiek jest to możliwe anarchistycznych strategii takich jak bezpośrednia demokracja, akcje solidarnościowe czy akcje bezpośrednie.

Następujące fragmenty pochodzą z naszych publikacji i pokazują czym dla nas jest anarchizm jednocześnie zachęcając polskojęzyczne osoby do zaangażowania się w nasze idee i przyłączenie się do nas.

Jeśli chcesz się dowiedzieć więcej o WSM sprawdź www.wsm.ie, albo napisz WSM, PO Box 1528, Dublin 8, Irlandia, email us at wsm_ireland@yahoo.com.

Analizując społeczeństwo, w jakim żyjemy i przeszłość historyczną staramy się wyciągnąć wnioski z dawnych błędów. Chcemy rozwinąć wspólną strategię która połączy różne sposoby w jakich wyrażana jest walka klas.

Poniekad staramy się zapewnić pewne przywództwo ideologiczne, co absolutnie nie znaczy że mamy misję nauczania i zstępujemy ze szczytu góry niczym Mojżesz, niosąc plan nowego społeczeństwa. Raczej cały czas uczymy się poprzez walkę i ludzi z którymi z współdziałamy.

Anarchiści nie tylko chcą obalenia kapitalizmu ale także wszelkich form relacji opartych na podporządkowaniu i dominacji. Naszym celem jest społeczeństwo bezklasowe, nie podzielone na pracodawców i pracowników, na tych korzy wydają i wykonują rozkazy. Więc gdy widzimy swoją rolę jako tych którzy wskazują kształt podejmowanych działań, odrzucamy pomysł pełnienia roli pewnego rodzaju zinstytucjonalizowanych liderów czy kierownictwem ruchu.

Odmawiamy przyjęcia pozycji władzy która wyniosła by nas ponad ten szeroki ruch i dała nad nim kontrolę. Zamiast tego polegamy na sile naszych idei i przykładzie jaki dajemy starając się przekonać innych, co ważniejsze jest niż wspinanie się po szczeblach hierarchicznej i próba kontroli nad tymi którzy są poniżej.

W tym duchu patrzmy w przyszłość do czasu kiedy organizacje jak nasza staną się niepotrzebne. Kiedy rewolucja się uda stopniowo stracimy racje bytu i rozwiążemy się.

Reasumując: nie robimy rewolucji dla klasy pracującej, nie kierujemy jej interesami i nie sprawiamy nad nimi pieczy, dla ich własnego dobra. Prosto istniejemy jako organizacja w obrębie klasy, starając się zachęcić ją do rozwoju w wolnościowym kierunku i przyspieszyć jej emancypację.

Wolność

Oisín Mac Giollaíoch

Mówi się o dwóch typach wolności- pozytywnej i negatywnej lub uogólniając, o istnieniu wolności od.. do. Uważam tę dychotomię za nieprawdziwą i mało znaczącą. Wolność nie jest słowem opisującym dwojakość, wolność odnosi się tylko do jednego stanu rzeczy. Wolność jak każde słowo w każdym innym języku, wyrosło z naszej potrzeby komunikacji. Idea wolności której istota ma kontekst społeczny, odnosi się do relacji międzyludzkich. Michał Bakunin, jeden z ojców założycieli współczesnego anarchizmu pisał: „ Człowiek w odosobnieniu nie posiada wolności. Jesteśmy wolni gdy nasza wolność jest zauważona,, uznana i za taką traktowana przez drugą osobę i wszystkich wokół. Stąd wolność nie jest cechą izolacji, wyłączenia a związku.”

Cytat ten na pierwszy rzut oka nie mówi na nic nowego o wolności, nie podaje jej definicji, słusznej i prawdziwej po wieki, nawet o krok się do tego nie zbliża, przypomina nam on jednak o kilku sprawach. W przeciwieństwie do tego co wielu może sądzić, wolność nie jest kwestią wolności od ludzi ani swobodą do robienia czegokolwiek nie zważając jaki wpływ może mieć to na innych. Wolność zachowuje swój sens jedynie gdy jesteśmy wolni razem z innymi. Wolność jednostki ma znaczenie tylko wtedy gdy nie narusza autonomii drugiej osoby a wręcz ją umacnia. Wolność to nie tort podzielony na wystarczającą ilość kawałków dla każdego. Wolność to żywa materia która istnieje w społeczeństwie jeśli pozwolimy jej zaistnieć. To twórczość społeczna.

Wolność istnieje tylko między równymi sobie istotami ludzkimi. Nierówność pociąga za sobą hierarchiczny układ a co następuje implikuje podporządkowanie jednych wobec drugich. Nierówność tworzy niewolnictwo, tylko w egalitarnym społeczeństwie prawdziwa wolność może istnieć.

Piewcy kapitalizmu

W przeciwieństwie do wielu którzy sądzą, nie istnieje konflikt między wolnością a równością. Istnienie jednego pociąga za sobą zaistnienie drugiego. Można myśleć odwrotnie jedynie w sytuacji gdy równość zostaje

błędnie zrozumiana jako zrównanie albo kiedy zakłada się że równość odnosi się tylko do pewnych aspektów człowieka a nie całej ludzkości. Oba błędy są często powtarzane przez piewców kapitału. Wierzą oni że wolność oznacza tylko równe podporządkowanie wszystkich państwu lub kapitałowi. Jako taki, każdy przejaw indywidualizmu lub inności jest uważany za główne zagrożenie równości. Wielu wierzy jako wielcy jej obrońcy, że aby występować za wolnością trzeba przeciwstawić ją równości. Ale takie rozumienie jest płytkie i wyzbyte znaczenia. Kapitalistyczna wolność ogranicza i tłumi wolny i nieskrępowany rozwój jednostki, autonomiczność w kierowaniu własnym życiem i własnymi sprawami, ogranicza wolność która przychodzi uwalniając świat od strachu, przemocy państwa i wojen. Kapitalistyczna „ wolność” nie obejmuje nieograniczonego współdziałania jednostek , zrzeszania się, współpracy w wyzwoleniu od hierarchii i wszechobecnego strachu przed utratą pracy jaki czuje klasa pracująca.

Kapitalistyczna wolność odnosi się do wolności posiadania, nabywania , sprzedaży -towarów, pracy , ludzi, wszystkiego co możliwe. Wymaga istnienia machinerii państwowej służącej obronie własności kapitalistycznej i ich prawa do robienia z nią cokolwiek chcą. Ich wolność odnosi się tylko do ekonomii a nie do człowieka i jego życia w społeczeństwie.

Wolność i Społeczeństwo

My, z drugiej strony jako rewolucyjni wolnościowi socjaliści, wierzymy że człowiek nie może być oddzielony od społeczeństwa. Ludzie mogą być wolni jedynie w społeczeństwie. Z dala od skrepowanej wolności, „uspołecznienie” jest tym co nas wyzwala.

W ramach kapitalizmu, społeczne współdziałanie uwolniło ludzkość od chorób, głodu, niedożywienia. O ironio ten sam system robi wszystko aby wolność nie stała się powszechna. Kapitalizm pokazał nam jak możemy się uwolnić od więzów jakie nałożyła na nas natura. Najwyższy czas aby uwolnić się od więzów kapitalizmu.

Rola organizacji anarchistycznej

John Flood

Patrząc na dzisiejszy świat trudno jest sobie wyobrazić jak miało by powstać społeczeństwo które chcielibyśmy zobaczyć. Ale zamiast siedzieć z założonymi rękami czekając na upadek kapitalizmu albo nadejście rewolucji, wierzymy w organizowanie się tu i teraz. Poprzez całą historię anarchiści- komuniści podejmowali się różnych form organizacji, od grup wspólnoty interesów , komórki rewolucyjne, po anarcho-syndykalizm. My jako WSM opowiadamy się za tradycją platformistyczną. Wyraża się to między innymi w tym, że wierzymy w zasadę gdzie grupa może osiągnąć o wiele więcej kiedy działa jednogłośnie zamiast ciągłych tych samych fundamentalnych nieporozumieniami na tle teorii i taktyki.

Celem grupy takiej jak nasza jest popularyzowanie celów i metod działania anarchizmu wśród klasy pracującej, dlatego wierzymy że samo to zaowocuje wolnym społeczeństwem tym jakie chcemy stworzyć. Nasze idee łączą zrozumienie teraźniejszości z realną wizją przyszłości.

To wiąże ze sobą praktyczne wykorzystanie uznawanych środków jakie są niezbędne do osiągnięcia naszych celów jak i pomoc w zbudowaniu świadomości klasy, w zbudowaniu świadomości o jej własnych możliwościach i sile samodecydowania o sobie. Metody do jakich się odwołujemy to poprzez proste rzeczy jak wydawanie broszur, ulotek, biuletynów czy też opowiadanie się za anarchistycznym modelem działania podczas kampanii w które jesteśmy zaangażowani. Może to przyjąć różne formy działań od starań o demokratyczne struktury w kampanii Anti-Bin Tax, pomocy w organizacji wydarzeń majowych- Mayday, stosowanie demokratycznych metod w organizacji związków zawodowych czy propagowanie akcji bezpośredniej w działaniach ruchu antywojennego. We wszystkich przypadkach chcemy promować działania, które czynnie zmieniają tych którzy biorą w nich udział. Działania które przyczyniają się do tego że ludzie odzyskują poczucie siły i własnych możliwości co przygotowuje ich do rewolucji o wolnościowe społeczeństwo jakie chcemy stworzyć.

Społeczeństwo się zmieni, ale nawet gdyby istniał milion anarchistów nie moglibyśmy ustalić dokładnej daty i czasu tych zmian, wiemy tylko że one nastąpią. Nie chcemy rewolucji dowodzonej przez anarchistów, rewolucja nawet nie musi się nazywać anarchistyczna. Co jest ważne to co się stanie jeśli zaczniemy pracować tu i teraz i czy i tak (przy odrobinie szczęścia) to będzie anarchista

Jeśli chcesz stworzyć socjalizm musi być on oparty na wolności

James O'Brien

Artykuł ten oparty jest na debacie „ Anarchizm czy Marksizm”, która odbyła się na tegorocznym letnim obozie Młodych Socjalistów

Pojęcia „ socjalizm i komunizm,, często są kojarzone z morderczymi dyktaturami ustanowionymi przez bolszewików w Rosji , potem powielonych przez ich zwolenników na całym świecie. Mimo, że głosili idee stworzenia wolnego i równego społeczeństwa ich autorytarne metody zakończyły się totalitarnym koszmarem. Również anarchiści dążą do stworzenia komunizmu, ale dla nas podstawowa rolę odgrywa wolność, nie tylko w przyszłym społeczeństwie ale w sposobie w jakim będzie ono budowane. Dlatego to kiedy mówimy o komunizmie mamy na myśli komunizm wolnościowym.

Upraszczając- komunizm wolnościowy istnieje gdy każdy ma równy głos w podejmowaniu decyzji które go dotyczą oraz ma zapewniony równy dostęp do korzyści płynących ze wspólnego życia w społeczeństwie. Co podsumowuje dobrze znane powiedzenie „od każdego według możliwościami dla każdego według potrzeb.”

Wolność bez socjalizmu?

Wady tak rozumianej wolności gdy nie ma się materialnych możliwości uczestniczenia w niej, są oczywiste. Jaki jest sens nominalnego „ bycia wolnym,, kiedy to nie stać cię na opiekę medyczną a zatem cieszenie się zdrowym życiem. Socjalizm zapewnił by wolność każdemu nie tylko dobrobyt. Socjalizm bez wolności? Bakunin powiedział “ Socjalizm bez wolności byłby okrucieństwem i niewolnictwem”. Autor odwoływał się do wizji scentralizowanego socjalizmu państwowego, w szczególności marksizmu, który jak przewidywał, mógł skończyć się społeczeństwem totalitarnym, co okazało się jedna z bardziej trafnych hipotez nauk społecznych. Społeczeństwo które nie pozwala na swobodny rozwój jednostki nie jest warte walki.

Anarchizm socjalistyczny

Według anarchistów w momencie gdy robotnicy przejmą władze nad środkami produkcji zacznie się proces tworzenia socjalizmu. Nie ma powodu aby po rewolucji utrzymać system płac. Jako że nic nie powstaje w izolacji i każdy produkt jest wytworem społecznym, same produkty same powinny być uspołecznione. Nie da się ustalić realnej społecznej wartości czyjejś pracy (nie warto nawet się nad tym zastanawiać). Liczy się wkład pracy każdego. Jakiego znaczenia miałyby ilu jest chirurgów jeśli nie byłoby osób dbających o czystość i higienę ich miejsca pracy. Obie grupy mają swój wkład społeczny. Czemu dyskryminować jedną grupę względem innej, co tylko zachowa klasową strukturę społeczeństwa.

Powinniśmy skierować się ku systemowi „każdemu według potrzeb”. Może to obejmować racjonowanie ale i tak przecież pieniądze prowadzi do tego samego tylko że w niesprawiedliwy sposób. Ale wszystko to musi być dobrowolnym aktem klasy pracującej. Klasa robotnicza musi sama wprowadzić w życie wolnościowy socjalizm. Próba narzucenia socjalizmu z góry przez państwo czy też kilku „dobroczyńców” skończy się tak katastroficznie jak w Związku Radzieckim i nie wynika z tego żaden socjalizm.

Władza kontra Akcja Bezpośrednia

Jeśli stworzymy społeczeństwo gdzie tylko kilku posiada władze nad resztą, głód władzy samej w sobie, wyraźna skłonność natury ludzkiej, i tak znajdzie środowisko do rozkwitu. Nie ma znaczenia czy elitę tworzą bogacze czy też liderzy partyjni. Dlatego to anarchiści kładą taki nacisk na akcje bezpośrednie. To wolnościowa reguła, której podlegają nasze w działania. Akcja bezpośrednia to nie przyciągający uwagę wymyślny wybryk pod publikę, jak niektórzy Zieloni mogą myśleć przykuwając się na pół godziny do bram D'Al. Tu chodzi o działanie bezpośrednie, bez odwoływania się do pośredników działających w twoim imieniu. To podstawa prawdziwej demokracji, demokracji bezpośredniej. Za każdym razem kiedy uczestniczysz bezpośrednio w decydowaniu nad różnymi sprawami, działasz bezpośrednio (dyskusja i podejmowanie decyzji są formami działań politycznych) Samodzielne działanie to pożyteczna lekcja na przyszłość jak i sposób wpływania na teraźniejszość. Jeśli chcemy aby socjalizm został osiągnięty, ludzie muszą uwierzyć w ich zdolność

inicjować różne kampanie. Naszym celem nie powinno być organizowanie rewolucyjnej aktywności ale służenie inspiracją dla innych.

To jeszcze nie koniec

W 1967 roku George Woodcock powiedział że anarchizm to dobra idea ale przegapiła swoją szansę, i teraz może służyć jako nigdy niespełniona aspiracja. Rok później, francuski rząd został powalony na kolana przez fale strajków, demonstracji i zamieszek, które pod względem formy organizacji były jak najbardziej wolnościowe. Mimo, że rewolucja może się wydawać niczym więcej niż odległym marzeniem, zrobimy co w naszej mocy aby pamiętać jak wszystko to może się zmienić, czasem najmniej spodziewanie.

Pomimo wszystko, anarchizm jest dobrą ideą a anarchistyczne społeczeństwo spełni potrzeby ludzi bardziej skutecznie niż społeczeństwo kapitalistyczne kiedykolwiek byłoby w stanie. Nie chodzi o przekonanie każdego że kapitalizm to zły system, chodzi o ciągłe stwarzanie i odtwarzanie warunków do jego własnego upadku. Bieda, głód, bezrobocie, alienacja - życie każdego jest osłabiane przez kapitalizm, na pewnym etapie i tak ludzie dojdą do wniosku że „musi istnieć lepsze rozwiązanie”

Jednocześnie, jesteśmy otoczeni przykładami tego jakie życie mogło by być gdybyśmy mieli odwagę do wyciągnięcia po niego ręce. Pracownicy, którzy wiedzą że mogli by o wiele lepiej kierować miejscem pracy niż ich szefowie, wiedzą też że przeciwstawiając się wspólnie są silniejsi. Wolontariusze, troszcząc się o innych udowadniają że są silniejsze motywacje niż zachłanność. Nawet każda nieformalna grupa przyjaciół pokazuje że nie zawsze muszą istnieć przewodniczący i liderzy, nie musimy być podzieleni na rządzących i rządzonych.

Zawsze będzie istniał jakaś forma sprzeciwu, ale jeśli nie będzie miała ona żadnego celu ani pomysłu na realizację, prawdopodobnie skończy się zepchnięta przez reformy albo zabłądzi w ślepej uliczce państwowości. Co możemy zrobić dzisiaj, co musimy zrobić teraz, nim będzie za późno, to rozpowszechniać idee anarchizmu w naszych kampaniach. Pokazać jak można osiągnąć prawdziwą demokrację i jak dobrze może ona działać.

Wcześniej w tym artykule spojrzeliśmy na obiektywne i subiektywne czynniki prowadzące do rewolucji, stwierdziliśmy że czynniki subiektywne to idee jakie mamy o współczesnym i innych społeczeństwach. Również powiedzieliśmy że w sytuacji potencjalnej rewolucji ludzie mogą zagubić się w organizacjach i ugrupowaniach prowadzących do nikąd. Związane jest to z tym że istnieje większe prawdopodobieństwo utknięcia w martwym punkcie, gdy dążymy do czegoś co zmieni nasze społeczeństwo ale nie wiemy ani jaka ma być to zmiana ani nie wiemy w jakim społeczeństwie chcielibyśmy żyć.

Jeśli naszym celem jest tylko rewolucja polityczna, będziemy spełnieni ukierunkowując ogólne niezadowolenie w powszechne poparcie nie dla naszych idei ale dla nas samych. Podczas gdy rewolucja społeczna musi być pozytywną rewolucją i zmierzać do wyznaczonych celów. Więc jeśli chcemy aby nam się udało musimy zacząć informować ludzi czym jest anarchizm, co on oznacza i jakie byłoby anarchistyczne społeczeństwo, gdy ludzie zaczną myśleć o rewolucji jako realnej możliwości (na obecna chwile nie wielu w to wierzy) będą wiedzieć o co warto jest walczyć. Wydawanie książek, broszur, gazet jest jednym z ważnych sposobów promowania anarchizmu, ale kiedy ludzie nie widzą w tym związku z rewolucją, mało prawdopodobne jest że zainteresują się lektura na temat jakie społeczeństwo może ona stworzyć.

Choć nie zawsze w tym rzecz. Kiedy ludzie są zaangażowani w walkę, nawet dla ograniczonych celów, stopniowo zaczynają rozważać dalsze problemy stając się bardziej otwarci na nowe radykalne idee. Dla anarchistów zaangażowanie się w walkę na równi z możliwością głoszenia anarchizmu jest propagowaniem demokratycznych metod organizacji które pokazują jak anarchizm działa w praktyce. Kiedy anarchistyczne formy organizacji okazują się efektywne, chętniej używa się ich w dalszej walce.

Zawsze powinniśmy być gotowi na pracę w kampaniach, na dodanie naszego doświadczenia i zaangażowania w dalszych zmaganiach, ale jeśli pozostali będą zawsze zwracać się do nas w kwestii pomysłów i organizacji, to zawodzimy wtedy jako anarchiści. Samo-aktywność jest kluczem anarchizmu tak samo jak świadomość tego co należy zrobić bez szukania innych którzy przyjdą i cię wyręcza. Z tego powodu naszą rolą jest praca z ludźmi a nie dla ludzi. Jest ważne aby pozostali zdobyli doświadczenie w organizowaniu się aby w przyszłości sami mogli

do kierowania społeczeństwem. Jeśli organizujemy coś pożytecznego w danym momencie, jest to trening na przyszłość. Anarchizm dotyczy wolności osobistej. Jeśli chcesz zachowywać się jak wolna osoba musisz sam/a podejmować decyzje i działać we własnym imieniu. Jeśli działasz bezpośrednio to jasne że nie podporządkowujesz się rozkazom przywódców. Bez wątplenia będziesz poddany/na bardziej argumentom jednych osób niż drugich ale sam/a decydujesz jaka drogę działań wybierzesz. Nikt nie zmusza cię do niczego.

W systemie rządowym, czy jest to demokracja reprezentatywna czy też dyktatura, przywódcy mają władzę i to oni mówią ci co masz robić. Jeśli tego nie zrobisz możesz oczekiwać kary. Nie jesteś w stanie działać bezpośrednio kiedy istnieje nadrzędna władza kontrolująca twoje zachowanie.

Akcja zbiorowa

Akcja bezpośrednia nie wyklucza działań kolektywnych, wręcz przeciwnie. Anarchiści kładą nacisk na potrzebę działań zbiorowych. Nie tylko dlatego że jest to prosto bardziej efektywne ale dlatego że jesteśmy istotami społecznymi, kiedy współpracujemy z naszymi przyjaciółmi, znajomymi nie zaprzecza to naszej wolności lecz raczej ją wzmacnia bo jest to działanie dobrowolne.

Kiedy jesteśmy zmuszani do współpracy wtedy jest to zaprzeczeniem naszej wolności. Istnieje mit o początkach dziejów, kiedy to żyliśmy jako odrębne, odizolowane istoty w ciągłym stanie wojny między sobą (stąd potrzeba kontroli jednostki ponad społeczeństwem = państwo). Faktycznie jesteśmy gatunkiem społecznym, zyskujemy świadomość siebie jako jednostek w interakcji z pozostałymi istotami ludzkimi.

Spojrzenie anarchistów na formę organizacji wypływa z postrzegania ludzi jako istot społecznych. Organizowanie się jest niezbędne. Z grubsza wszelkie ludzkie starania opierają się do pewnego stopnia na organizacji, okazuje się że wielu anarchistów działa poprzez różnego typu organizacje nieformalne jak „ Reclaim the Streets” lub te o strukturze bardziej formalnej jak związki zawodowe czy kampanie społeczne. Społeczeństwo anarchistyczne będzie wysoce zorganizowane acz nie hierarchiczne. Mamy wizję, że autonomiczne miasta i okręgi przemysłowe

będą tworzyć federacje i koordynować swe działanie, ponieważ nie będzie powodów do współzawodnictwa. Dobrowolna kooperacja zniweluje potrzebę scentralizowanej władzy.

Kwestia nie dotyczy samej organizacji ale raczej jej typu: wolnościowej czy autorytarnej. Przez autorytarną rozumiem możliwość narzucania swojej woli innym. Decyzje podjęte przez nieliczne grono muszą być wykonane przez licznější resztę, tak więc prywatne firmy jak i siły policyjne są autorytarne. Instytucja państwa jest autorytarna, co do cna.

Poprzez organizację wolnościową rozumiem bezpośredni udział w procesie podejmowania decyzji i działań ciebie dotyczących. Prawo do zrzeszania utrzymujące równowagę z prawem do rozwiązywania się. Myślę że realny jest tylko libertarianizm przesiąknięty mentalnością socjalistyczną, gdzie duch współpracy i pomocy wzajemnej jest decydujący.

Anarchizm jest realistyczną polityczną ideologią. Zdajemy sobie sprawę że nie wiele osób jest zainteresowanych rozpoczęciem wolnościowej rewolucji już w przyszłym tygodniu, wiemy też że zrealizowanie takowej nawet w ciągu najbliższy kilku dekad nie będzie łatwe. Wręcz przeciwnie, anarchia jako radykalny cel napotka wielki opór ze strony klasy rządzącej. Wielu zniechęconych tą wizją, szuka drogi na skróty czy to przez parlament czy rewolucyjny zamach stanu.

Ale jeśli poważnie myślimy o osiągnięciu celu jakim jest anarchia, musimy zacząć działać w tym kierunku już teraz. Nic nie spadnie z nieba, czym dłużej zwlekamy z działaniem tym dalej do osiągnięcia celu. Większość przyzwyczajona jest do pozostawienia władzy w kierowaniu społeczeństwem w rękach innych. Oczywiście czasem może ich poruszyć sprawa korupcji czy jawnej militarnej inwazji na jeden z krajów trzeciego świata, ale ogólnie zaangażowanie społeczeństwa w chęć jakiegokolwiek zmiany jest bardzo niskie.

Co prawda gdy partie socjalistyczne w ramach rządu mówią o potrzebie akcji bezpośrednich, wydaje się być to kolejnym karabinem w składzie broni niż czymś bezpośrednio związanym z celem wolnościowego komunizmu. Cały sens w posiadaniu mniejszości uzdolnionych i oddanych przywódców to to że zrobią całą trudną robotę za ciebie. Co za tym idzie, ty sam nie będziesz musiał/a niczego zmienić, ani angażować się głęboko na równej stopie z pozostałymi, nie będziesz musiał/a się

taki przeskok wymaga całej skomplikowanej obudowy teoretycznej i możliwie kilku świetnych przywódców, jeśli ma się udać. Z drugiej strony, kiedy zastosujemy anarchizm w praktyce, działa. W Hiszpanii, podczas Rewolucji, duża ilość przemysłu została skolektywizowana przez pracowników. Czy wszystko to by się wydarzyło gdyby ludzie nie już wcześniej nie widzieli że anarchizm działa w praktyce?

Jaką więc rolę grupa rewolucyjna ma odegrać w przygotowaniach do rewolucji? Jeśli nie ma ustanowionych kanałów dla wyrażenia pragnienia rewolucyjnej zmiany, ci którzy powstaną będą zmierzali do wolnościowego kształtu rewolucji, ale są przypadki gdzie istnieją gotowe już „alternatywy”. We Francji 68’ potencjalnie rewolucyjny ruch zeszedł na boczny tor głosując za Partią Komunistyczną, która była widziana jako jedyna potencjalna alternatywa dla kapitalizmu. Musimy pamiętać że organizacje awangardy politycznej i jej idee nie staną się automatycznie nieistotne. W przypadku gdy ludzie posiadają małe doświadczenie w polityce wymaga to czasu nim zrozumieją że nawet awangarda polityczna może być manipulacyjna i kłamliwa, a wtedy często jest już za późno.

Zamiast czekać na przyjsie rewolucji a potem żyć tylko nadzieją że tym razem nie zabrzniemy w ślepy zaułek, mimo obiecujących początków, trzeba pomyśleć o rodzaju organizacji jaką chcemy zbudować i zacząć tworzyć już teraz jej struktury. Hiszpania w okresie rewolucji to przykład tego jak mogło to wyglądać. Fakt że CNT zostało ustanowione związkiem rewolucyjnym długo przed 1936, świadczy że kiedy ludzie zaczęli szukać innych rozwiązań zobaczyli że anarchizm nie jest tylko idea ale działa w praktyce. Większość ludzi w Kataloni czy Aragoni miało doświadczenia z CNT i mogli przekonać się że sami jako pracownicy mogą sprawować kierownictwo.

Nasza rola dzisiaj

To w jaki sposób możemy dostarczyć przykładów współcześnie działającego anarchizmu i przygotować fundamenty pod rozwój różnych form organizacji które mogłyby odgrywać rolę w anarchistycznej rewolucji, jest związane z drugim głównym zadaniem grup anarchistycznych- rozprzestrzenianiem idei anarchizmu.

obiektywnymi i subiektywnymi czynnikami- to przecież właśnie twoje przemyslenia mają wpływ na to czy przyłączysz się do związków czy nie, czy będziesz głosował za strajkiem czy nie, po której stronie barykady staniesz. Na równi, twoje decyzje i działania z nich wynikające będą miały wpływ na pomysły i działania ludzi cię otaczających.

Szansa na rewolucje pojawia się tylko w szczególnych czasach, kiedy oba subiektywne i obiektywne warunki, niezbędne do osiągnięcia celu, są obecne. Innymi słowy, ujawnia się kryzys a poziom świadomości ludzi jest taki wybierają oni rewolucje. Tego typu napięcie powstaje zwykle już jakiś czas wcześniej i kiedy nagle przychodzi ten odpowiedni moment, nawet niewielki wydarzenie może je wyzwolić.

Na przykład we Francji, po wzmożonej fali strajków w 1967, rok później nastąpiły demonstracje studenckie które urosły do strajku generalnego który nieomal doprowadził do upadku rządu DeGaulle'a. W Budapeszcie, 1956 roku to studencki marsz zapoczątkował Rewolucję Węgierską, która nim została stłumiona przez sowieckie czołgi, zdołała zapoczątkować istnienie ponad 20 niezależnych gazet oraz parlamentarnych rad robotniczych które ogłosiły prawo pracowników do zarządzania swymi miejscami pracy.

Mimo, że te rewolucje sprawiają czasem wrażenie jakby pojawiły się znikąd, jest to dalekie od prawdy. Jest to raczej taki przypływ ducha bojowego, który osiąga punkt krytyczny i przelamuje zaporę, nagle, ale nie spontanicznie. Przed Rewolucją Węgierską pojawiła się szeroka fala strajków, przed Rewolucją Październikową też nastąpiły strajki, następstwo nieudanej rewolucji w 1905 roku. Więc z perspektywy czasu, każdy przewrót może być widziany jako część procesu, kontynuacja uprzednich zmagania.

Więcej niż zabijanie czasu

Anarchizm jest bardzo prostą i naturalną ideą, ale kiedy przywykło się do kapitalizmu wydaje się on wręcz dziwny z powodu swej prostoty. Mimo że większość ludzi chce zmian, niemal każdy myśli początkowo, że wszystko czego potrzebujemy to kilka usprawnień systemu i będzie w porządku. Ale kiedy minie ten etap i zdasz sobie sprawę że cały świat wymaga „usprawnień”, z łatwością dochodzimy do wniosku że

zastanawiać dlaczego dążymy do socjalizmu, nie będziesz musiał/a aktywnie uczestniczyć w jego tworzeniu. To będzie śmiertelne dla każdej rewolucji a przed takim nowym społeczeństwem nastaną ciężkie czasy. Ale jeśli ludzie będą dobrze rozumieć o co walczą i osobiście, głęboko się w nią zaangażują jest mało prawdopodobne aby sobie to tak łatwo odpuścili.

Państwo

Wolnościowy sposób organizowania jest rozbieżny z instytucją państwa. Poniższa charakterystyka przybliży tylko kilka podstawowych aspektów państwowości. Niewątpliwie aparat państwowy zmienił się w przeciągu ostatnich stu lat ale jego główne funkcje pozostają takie same. Państwo rezerwuje wyłączne prawo do używania siły. W siłę wliczam: siły policyjne, system sądowniczy oraz wojsko (używane na wypadek gdy coś się komplikuje). Państwo jest zawsze kierowane przez kilku wybranych (elity mogą tworzyć boga

ci kapitaliści albo liderzy partii) Elity działają poprzez system hierarchicznej władzy, tj. elity u szczytu hierarchii wysyłają polecenia które wykonują ci na niższym jej szczeblu. Ten biurokratyczny łańcuch poleceń jest nieodzowny dla struktury każdego państwa, bolszewickiego czy kapitalistycznego. Instytucje państwa które są scentralizowane, starają się regulować zachowaniem reszty społeczeństwa. Wynika to z tego, że państwo jest narzędziem władzy mniejszości. Nie można mieć nadziei że mniejszości (która nie jest stanie sprostać życzeniom reszty społeczeństwa) podporządkuje się ono bez przymusu. Tworzy się więc ogromny system biurokratyczny który wprowadza w życie zarządzenia płynące z góry oraz kieruje i kontroluje zachowanie społeczeństwa. Anarchiści twierdzą że ten typ biurokracji umacnia się, będąc źródłem prawdziwej władzy

To właśnie kwestia gruntownej różnicy między nami a Marksistami. Kiedy my chcemy niszczyć system kontroli i zastąpić go strukturami demokracji bezpośredniej obejmującej całą populację, to celem autorytarnej partii socjalistycznej wydaje się być przejęcie władzy biurokratycznej. Właśnie to stało się w Rosji. Ponoć aparat biurokratyczny a co za tym idzie państwowy może być użyty do wprowadzenia socjalizmu. Anarchiści są sceptyczni wobec tego założenia jak i wobec tego że nowo

rządzącym aparatem państwowym uda się wprowadzić system socjalistyczny, co bardziej prawdopodobne to zaistnienie totalitarnego koszmaru. Przejęcie kontroli nad biurokracją i jej zbrojną siłą może nie jest głównym celem szeregowych członków partii socjalistycznej ale może takim się stać jeśli podtrzyma się i umocni struktury hierarchiczne.

Leninisci mogą uważać, że problem zostanie rozwiązany jak tylko pozbedziemy tych którzy są u władzy, ale to naprawdę nie jest aż tak istotne. Jeśli utrzymamy hierarchiczne schematy system pozostanie w fundamentalnie niezmienionym stanie a społeczeństwo pozostanie społeczeństwem klasowym. Z tym wyjątkiem że tym razem klasa rządząca będą uprzywilejowane elity partyjne kontrolujące strukturę biurokratyczną.

Mimo całego wysiłku klasy robotniczej jaki pochłonęła rewolucja, Rosja znalazła się w strasznej sytuacji po 1918 roku i to głównie przy udziale bolszewików którzy przejęli władzę. Anarchiści twierdzą że było to kluczowym elementem porażki rewolucji. Uważam, że była to raczej kontrrewolucja. Rewolucja obejmowała zakładanie komitetów robotniczych, rad delegatów ect. Obalenie rządu w październiku było nieuniknione. Prace 'naprawcze' jakie bolszewicy dokonali w rządzie po październiku 1918 były sprzeczne z założeniami rewolucji, choć co prawda wierzyli oni że było inaczej. Bardzo szybko zaczęli niwelować rosnącą w siłę władzę zakładowych komitetów robotniczych w imię zwiększającej się kontroli państwa nad przemysłem.

Przyjmując że, celem marksistów-leninistów jest przejęcie kontroli nad strukturą biurokratyczną (to znaczy państwem), logiczne jest że współcześnie marksiści powinni użyć struktur państwowych do osiągnięcia swych celów. Lenin powiedział, że klasa pracująca powinna być przygotowana do rewolucji poprzez Marksistów wykorzystujących do tego celu obecny rząd.

Anarchiści sprzeciwiają się państwu i zasadzie podporządkowania się władzy. Dlatego też, nie możemy wykorzystać instytucji państwowych czy ich metod takich jak np. wybory parlamentarne, do osiągnięcia naszych celów. Jak zilustrowało to postępowanie części anarchistów podczas wojny domowej w Hiszpanii, anarchiści nie są bardziej odporni niż pozostali na wirus „władzy obejmowania stanowisk państwowych”. Dlatego też popieramy budowę alternatywnego ruchu który zainicjuje

WSM zaangażowało się w walkę o uznanie związków zawodowych, o prawa do aborcji, w kampanie przeciw rasizmowi, kampanie przeciw wysokim podatkom narzucanym klasie pracującej. Mimo, że te kampanie zaczynały się jak niewielkie (i niektóre z nich już takie pozostały) i tak pewna ilość osób się w nie włączyła, ponieważ wiedzieli że coś wymaga zmiany. Rozpoznanie problemu który tkwi w sposobie w jakim społeczeństwo jest rządzone, może pomóc ludziom w zdaniu sobie sprawy że drobne poprawki systemu są niewystarczające, realna poprawa sytuacji wymaga realnej zmiany – zmiany rewolucyjnej.

W ujęciu teoretycznym, bezpośredni powód rewolucji jest wyrażony na podstawie warunków w których skład wchodzi czynniki subiektywne i obiektywne.

Czynniki obiektywne to te poza twym umysłem, niezależne (przynajmniej bezpośrednio) od naszych myśli i emocji. Jeśli zostaniesz zwolniony z pracy, rozpęta się wojna albo zaczniesz padać w drodze do pubu, nie możesz zmienić stanu rzeczy zamykając oczy i życząc sobie aby to po prostu się nie wydarzyło. Oczywiście twoje myśli mają na to wpływ niebezpośredni, kiedy prowadzą do pewnego działania, np. zapisanie się do związków (co może cię uchronić przed zwolnieniem) albo pamiętanie o zabraniu parasola. Ale ogólnie nie masz zbyt wielkiej kontroli nad tym co dzieje się w świecie.

Obiektywne czynniki rewolucji to wydarzenia poza kontrolą jednostki czy małej grupy, takie jak krach giełdy czy inwazja militarna, wydarzenia które prowadzi ludzi do powtórnej rewizji stanu społeczeństwa i możliwe działań w kierunku jego zmiany. Na przykład, zmiany we społeczeństwie brytyjskim pod koniec Drugiej Wojny wywołane były do pewnego stopnia przez ciężkie doświadczenia wojenne. W Rosji 1917 doświadczenia wojenne bardziej niż prowadzić do odnowienia czegokolwiek, stworzyły głęboką frustrację skierowaną przeciw Carowi i systemowi, który doprowadził do tak tragicznej sytuacji.

Czynniki subiektywne, z drugiej strony, to te wewnątrz umysłu, twoje wszelakie przemyślenia nad istotą życia, wszechświatem etc. łącznie z tym kiedy zastanawiasz się czy będzie padać w drodze do pubu (a będzie- weź parasol!). Od kiedy czynnikami subiektywnymi w rewolucji są te które zależą od jednostek, to oni są tymi których grupy rewolucyjne chcą zmienić. Oczywiście nie ma dokładnego podziału między

w Barcelonie została skolektywizowana a kontrole nad nim przejęli pracownicy. W ten sam sposób funkcjonowało wiele gospodarstw w Aragoni. Rewolucja nie ograniczała się tylko do zmian ekonomicznych ale szła na równi ze zmianami społecznymi. Oczywiście ta rewolucja nie była idealna i koniec końców została pokonana przez mieszankę stalinizmu, faszyzmu i całą masę popełnionych błędów. Ale przez jakiś czas prawdziwy, żyjący, oddychający socjalizm bym widoczny, w duchu wolności bez potrzeby (często wręcz w opozycji do nich) żadnych rozkazów od centralnych władz.

Oczywiście, cały sens hiszpańskiej rewolucji tkwi w tym że została ona zainicjowana oddolnie i te same efekty nigdy nie zostały by osiągnięte przez przejęcie władzy rządowej w ramach rewolucji politycznej. Czy równie dalekosiężną zmianę mogła by dokonać troszcząca się o obywatela, progresywna partia? Historia dowodzi że raczej nie (nawet nie ma wielu przykładów takich prób) Czemu tak jest.. aby to zrozumieć musimy przeanalizować czynniki które prowadzi do rewolucji.

Co przyczynia się do rewolucji ?

Najprostsza odpowiedz to kapitalizm. Kapitalizm- system ekonomiczny i jego główna broń państwo, oba oddane jednemu celowi- utrzymaniu dominacji mniejszości nad większością. Jest to główna przyczyna wojen, głodu, seksizmu, rasizmu, biedy, bezrobocia i wszystkich innych licznych chorób społecznych. Wszystko to oznacza, że ludzie mają niewielki udział w utrzymaniu społeczeństwa zdala od zmian, wręcz przeciwnie większość z nich powitałaby zmiany z radością. Problem w tym, że ludzie nie widza wielu alternatyw albo odrzucają te im przedstawione, jako utopijne i nieosiągalne.

Mimo, że obecnie ten problem pogarsza się przez niski stopień zaangażowania w walkę, nie znaczy to że ludzkie umysły są zupełnie zamknięte na radykalne idee. Kapitalizm sam sieje ziarna własnej zagłady. To właśnie łączy robotników w miejscach pracy, zmuszając ich od kolektywnego organizowania się, a niepohamowana żądza zysku ich pracodawców, nieustannie przypomina pracującym o ich wspólnym interesie, diametrycznie innym do tego jaki ma klasa rządząca. Nawet gdy świadomość klasy jako całości jest niska, nadal istnieją obszary gdzie nie daje się za wygraną. Przykładowo, na przełomie kilku lat,

nowy typ społeczeństwa, takiego w jakim chcemy żyć.

Nie popieramy jedynie rozwiązania państwa. Opowiadamy się za zastąpieniem go instytucjami demokracji bezpośredniej. Rząd wziął na siebie trochę odpowiedzialność za tak ważne dla społeczeństwa zadania jak np. zapewnienie opieki medycznej. Nie znaczy to że popieramy zamknięcie szpitali dlatego że nie lubimy ministra zdrowia i jego urzędników. Tak samo jak rozwiązując prywatne przedsiębiorstwa nie przerwalibyśmy produkcji, tak samo rozwiązując struktury państwa utrzymalibyśmy usługi jakie świadczy. Jesteśmy zwolennikami opcji gdzie pracownicy sami zarządzają opieką zdrowotną w porozumieniu z lokalną społecznością. Powtarzamy, niezbędne funkcje jakie pełni teraz państwo będą wykonywane przez demokratyczne rady pracownicze, które będą ze sobą współpracowały nie tylko sensie pomocy wzajemnej ale też we własnym interesie. Rady te będą tym różnić się od państwa że nie będą pod kontrola mniejszości.

Partia rządzi ?

Czy jest możliwe funkcjonowanie podwójnej struktury: rad pracowniczych oraz państwa działających jednocześnie? Mało prawdopodobne. Dwuwładza jest z natury niestabilna. Państwo jest szczególnie niechętnie dostosowaniu się do wyzwania jakie stawia się jego władzy. Rządzący nie mają skłonności do dobrowolnego usuwania się na bok i wątpliwe jest aby rewolucyjna partia socjalistyczna poczyniła historyczne zmiany w tej kwestii. Partia, której obecność zakłada kontrole nad rozwojem rewolucji, dokonuje tego kosztem działania klasy jako całości. Albo klasa zarządza albo państwo. Jest to wyraźnie zilustrowane kiedy obywatelskie delegatury (jak komitety robotnicze czy samorządy społeczne) wchodzi w konflikt z państwem. Jaka rzeczywistą władze mają komitety kiedy państwo może uchylić ich decyzje. Gdy partia przejmuje inicjatywę w rewolucji logicznym wynikiem tego jest zmniejszenie roli klasy. Po co się udzielać jeśli partia robi to za ciebie, po co być aktywnym jeśli partia może cię zaaresztować za działanie wbrew jej polityce.

Anarchiści uważają że twórcze możliwości klasy jako całości przeważają nad możliwościami kilku indywidualnych przywódców. Z naszej perspektywy prawdziwie demokratyczne społeczeństwo będzie bardziej wydajne niż obecnie, dlatego że umiejętnie wykorzysta zdolności

każdego. Planowanie gospodarcze i społeczne będzie bardziej wydajne niż teraz ponieważ będzie uwzględniać opinie każdego. To bardziej efektywne niż centralne planowanie które wydaje się gubić w bezsensownej samoutrwalającej się biurokracji.

Jednym z powodów dlaczego ja osobiście jestem anarchista jest to że nie uważam się za osobę która wie co dobre dla każdego. Na przykład nie mam pojęcia o służbie zdrowia. Zdecydowanie wołałbym pozostawić kierowanie nią w rękach ludzi którzy tam pracują, aby sami zorganizowali się razem we współpracy z lokalną społecznością, niż oddać ją jakiegokolwiek innej grupie.

Rewolucja nie zostanie dokonana przez anarchistów. Zadanie jest zbyt skomplikowane by było ukończone przez taką mniejszość, choć oczywiście będziemy w niej uczestniczyć głosząc kierunek wolnościowy. Wolne socjalistyczne społeczeństwo potrzebuje aktywnego uczestnictwa milionów ludzi a co najważniejsze uczestnictwo to może być tylko dobrowolne. Socjalizm nie może być narzucony. Musi być dobrowolnym, organicznym procesem. Procesem wolnościowym.

Którędy do rewolucji

Ray Cunningham

Od lat 70' dziewiętnastego wieku światem wstrząsnęły rewolucje, które i tak spęły na niczym. Anarchiści zdają sobie sprawę czemu poprzednie rewolucje skończyły się porażką, ale czy wiemy jak rozpocząć rewolucje która się uda? Jakie kroki możemy podjąć już teraz aby przygotować rewolucje, a może jest to tylko kwestia oczekiwania na odpowiedni moment?

Pierwszą rzeczą jaką należy rozważyć jest to o jaką rewolucje walczymy, ponieważ cele jakie zakładamy w dużym stopniu determinują środki z jakich będziemy korzystać. Nie jesteśmy zainteresowani wymianą jednego kodeksu zasad na drugi, kiedy mówimy o rewolucji nie mamy na myśli zamachu stanu. Rewolucja anarchistyczna jest fundamentalną zmianą w sposobie kierowania społeczeństwem - nie chcemy zastąpić dyktatury mniejszości inną, chcemy zastąpić ją wolnością dla wszystkich.

Tym co odrzucamy jest rewolucja polityczna. Niezależnie czy używa ona urny wyborczej czy karabinu, tak i lepiej wiemy czy warto ufać naszym potencjalnym przywódcom. Nie ważne jak dobre są ich intencje i tak nie są w stanie odgórnie przeprowadzić prawdziwej zmiany. Prawdziwy socjalizm przychodzi oddolnie, od podstaw, poprzez masowy udział. Jak Daniel Webster (amerykański rewolucjonista) powiedział: „ W każdym pokoleniu są tacy którzy obiecują że będą rządzić dobrze-ale chodzi im tylko o samo rządzenie, obiecują że będą dobrymi władcami ale chodzi mi tylko o bycie władcą”.

Rewolucja społeczna, z drugiej strony, to o wiele głębsza zmiana w społeczeństwie, pociągająca za sobą o wiele większe rzesze ludzi. Rewolucja anarchistyczna nie zdarzy ani bez powszechnie odczuwalnej potrzeby zmiany jak i bez samej idei dotyczącej kształtu tych zmian. Najlepszym tego przykładem jest rewolucja w Hiszpanii w 1936 .

Co szczególnie uderzające w tej rewolucji , szczególnie w regionach Aragoni i Katalonii, to jak głęboko zmieniła ona życie na tamtych obszarach. Zmiany ekonomiczne były zadziwiające, większość przemysłu